

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Kateřiny Šimáčkové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **Ing. M. K.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného č. j. KUOK 73800/2011 ze dne 30. 6. 2011, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 13. 2. 2013, č. j. 76 A 32/2011 - 45,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci ze dne 13. 2. 2013, č. j. 76 A 32/2011 - 45 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Olomouc (dále též „magistrát“) ze dne 21. 4. 2011 č. j. SMOL/2011/OARMV/PD/Tom byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 6 odst. 1 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se měl dopustit tím, že dne 5. 1. 2011 ve 14:18 hodin v Olomouci na ulici Krapkova ve směru jízdy od obce Prostějov nebyl při řízení motorového vozidla na sedadle připoután bezpečnostním pásem. Podle výpovědí policistů, kteří přestupek oznámili, se měl začít připoutávat teprve poté, co spatřil policejní hlídku s dalekohledy. Za toto jednání mu magistrát uložil pokutu ve výši 2000 Kč a povinnost náhrady nákladů řízení v paušální částce 1000 Kč.

[2] Žalobce se proti rozhodnutí magistrátu odvolal prostřednictvím svého právního zástupce, přičemž uváděl zejména, že byl za jízdy připoután, pouze měl pás veden pod levým ramenem. To, společně s tmavým oblečením, mohlo vést k omylu policistů, který se odrazil též v nesrovnalostech vyskytujících se v jejich výpovědích. Žalobce poukázal zejména na to, že policisté nemohli, a to ani dalekohledem, vidět dva pruhy pásů vedle jeho levého ramene (jeden pruh pásů je konstrukčně umístěn ve sloupku vozidla) ani sponu (je umístěna pod úrovní palubní desky). K odvolání žalobce přiložil také odborné vyjádření soudního znalce v oboru dopravy ohledně rozpoznatelnosti připoutání řidiče ve vozidle vlastněném žalobcem při pozorování z vnějšku a na jeho základě navrhl provést vyšetřovací pokus na místě za přítomnosti tohoto znalce. Žalovaný Krajský úřad Olomouckého kraje odvolání zamítl a rozhodnutí magistrátu potvrdil v záhlaví označeným rozhodnutím, v němž vyhodnotil předložené odborné vyjádření jako nevěrohodné, neboť vycházelo pouze ze dvou fotografií předložených znalci žalobcem, a nikoliv z podkladů shromážděných ve spisovém materiálu.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce správní žalobou, které Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále též „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem vyhověl. Soud rozhodnutí žalovaného zrušil s odůvodněním, že uznání obviněného vinným z přestupku s následným uložením sankcí a zaznamenáním dvou bodů z dvanácti v registru řidičů klade zvýšené nároky na bezvadné provádění správního řízení a dokazování. Opřel se přitom zejména o rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 100/2011 - 70 ze dne 22. července 2011, č. j. 7 As 83/2010 - 63 ze dne 17. června 2011, a č. j. 7 As 102/2010 - 86 ze dne 22. července 2011. Poukázal na rozpory mezi výpověďmi policistů a technickým provedením vozidla i na předložené odborné vyjádření znalce a konstatoval, že *„v souzené věci stojí proti sobě dvě verze události a ani jednu nelze prokázat tak, aby spáchání přestupku bylo postaveno zcela najisto anebo s takovou mírou pravděpodobnosti, aby o jeho spáchání nebyly žádné anebo téměř žádné významné pochybnosti, a to podle soudu ani navrženými či předloženými a již provedenými důkazy.“*

II. Kasační stížnost a průběh řízení před Nejvyšším správním soudem

[4] Proti uvedenému rozsudku Krajského soudu v Ostravě - pobočky v Olomouci podal žalovaný (dále též „stěžovatel“) dne 11. 3. 2013 kasační stížnost, kterou dne 9. 4. 2013 doplnil. Ve stížnosti namítal, že v případě posuzovaném Nejvyšším správním soudem, o který krajský soud opřel svůj rozsudek (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011 č. j. 8 As 100/2011 - 70) byla hodnověrnost výpovědí policistů zpochybněna jejich až „šikanózním“ jednáním na místě kontroly. V projednávané věci však nic takového z podkladů pro rozhodnutí nevyplynulo. Oproti rozsudku uvedeného krajským soudem poukázal žalovaný na další rozsudky Nejvyššího správního soudu, zejména na rozsudek ze dne 21. 9. 2011 č. j. 2 As 52/2011 - 47, rozsudek ze dne 27. 9. 2007 č. j. 4 As 19/2007 - 114 nebo na jeden z nejnovějších ze dne 20. 3. 2013 č. j. 9 As 139/2012 - 30, ze kterých je podle žalovaného patrné, že existují dvě linie judikatury. V první se řeší situace, kdy proti sobě stojí protichůdná tvrzení policistů a žalobce, resp. svědků, a jiných důkazů není. Druhá linie se pak zabývá situací, kdy proti sobě stojí rovněž rozporné výpovědi, nicméně nad jejich rámec bylo prokázáno nestandardní chování policistů či byly provedeny jiné, jejich výpovědi oslabující, důkazy.

[5] Zpochybnění hodnověrnosti svědků na základě skutečnosti, že se nevyjádřili k barvě oblečení žalobce, případně že se rozcházel v tom, kde se nacházela spona bezpečnostního pásu, považuje žalovaný za argumentaci zavádějící, neboť jak barva oblečení, tak umístění spony jsou v dané věci irelevantní. Krajský soud podle něj zcela pominul skutečnost, že hlídka sledovala provoz za pomoci dalekohledů právě z toho důvodu, aby nebylo možno jejich vizuální vnímání zpochybnit tvrzením o vzdálenosti, na kterou nelze připoutání bezpečnostními pásy jednoznačně zaznamenat, případně námitkou tmavého oblečení. Žalovaný upozornil, že policisté při silniční kontrole vizuálně kontrolovali, zda řidič drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj či jiné hovorové zařízení, případně zda je za jízdy připoután bezpečnostním pásem, nikoli v čem je řidič oblečen, případně kde je umístěna přezka bezpečnostního pásu, tedy jednoznačně věnovali pozornost kontrolovaným skutečnostem. Zda je řidič připoután či nikoliv je vizuálně zjiitelné zejména v části vozidla mezi sloupkem vozidla, kde je umístěn bezpečnostní pás a ramenem řidiče. V této části je zcela jasně vidět, zda je bezpečnostní pás řádně připnut či nikoliv. Na tento úsek nemá barva oblečení žádný vliv.

[6] V neposlední řadě poukázal žalovaný na skutečnost, že pokud někdo během řízení měnil svoji výpověď, nebyli to policisté, ale žalobce, který tvrdil, že bezpečnostní pás měl umístěn pod levou rukou. Za podstatné považuje stěžovatel též skutečnost, že policisté vypověděli, že se žalobce před zastavením vozidla připoutával, což lze zajisté vizuálně zcela zřetelně zaznamenat.

[7] Žalobce se ke kasační stížnosti vyjádřil podáním ze dne 12. května 2013 a navrhl kasační stížnost zamítnout. Konstatoval, že stěžovatel trvá jen na výpovědi dvou policistů, i když v jejich výpovědích jsou rozpory. Poukázal na to, že krajský soud připustil a provedl důkazy předložené žalobcem, jež výpovědi policistů zpochybnil. Zopakoval svá tvrzení uplatněná v předchozích řízeních (o tom, že se policisté dívali pouze jedním, nikoli dvěma dalekohledy, že nemohli pozorovat připoutání s ohledem na lom světla a zamlžení obrazu při pozorování dalekohledem, že si nepamatovali, co měl ten den oblečen, tedy že měl oblečen krátký černý kožich, že si policisté nebyli jisti přestupkem a navrhli nejprve nízkou blokovou pokutu 200 Kč). Znovu též poznamenal, že „*způsob zapnutí pásu je doporučen a je psáno, že pás by měl být veden přes rameno a hrud'. Zákon však uvádí povinnost mít pás zapnutý, ale neuvádí jak. ... Ve Věstníku Evropské unie ze dne 6. 2. 2007 č. 74/60 EHS [směrnice Rady ES o sblížování právních předpisů členských států týkajících se vnitřní výbavy motorových vozidel (vnitřní části prostoru pro cestující kromě vnitřních zpětných zrcátek, uspořádání ovládačů, střechy nebo posuvné střechy, opěradel a zadní části sedadel) (74/60/EHS)] jsou uváděny podrobně podmínky technického vybavení vozidel apod., ale není ani zde přesně uveden způsob užívání pásu.*“ V této souvislosti poukázal též na to, že v autobusech a letadlech se také pásy zapínají pouze kolem boků, a nikoli přes hrud'.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud hodnotí kasační stížnost jako přípustnou, neboť byla podána osobou oprávněnou ve smyslu ustanovení § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Její důvody se opírají o § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přičemž takový důvod je dán, pokud soud při svém rozhodování aplikoval na posuzovanou věc jiný právní předpis (normu), než který na věc dopadá, nebo

pokud byl soudem sice aplikován správný právní předpis, avšak nebyl správně vyložen. O nesprávné posouzení právní otázky může jít také tehdy, pokud soud vyvodí nesprávný právní závěr z jinak správně zjištěného skutkového stavu věci. Kasační stížnost není nepřipustná ani z jiných důvodů plynoucích z ustanovení § 104 s. ř. s.

[9] Nejvyšší správní soud poté kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že je důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud se opakovaně ve své dřívější judikatuře zabýval otázkou, jak hodnotit situaci, kdy jediným důkazem o spáchání přestupku jsou výpovědi policistů, kteří mu byli přítomni, přičemž obviněný z přestupku tyto výpovědi zpochybňuje. Z této ustálené judikatury - která se věcně převážně týkala přestupku držení telefonu či jiného hovorového zařízení v ruce za jízdy - lze dovodit následující zásady.

[11] Především musí správní orgán v takovýchto případech policisty vždy vyslechnout jako svědky. Neměl by se spokojit jako s důkazem pouze s oznámením o přestupku a s úředním záznamem vyhotoveným policisty, neboť jde sice o důkazy přípustné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2010 č. j. 1 As 34/2010 - 73, publikovaný pod č. 2208/2011 Sb. NSS, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), nicméně pro potřeby správního trestání nemohou takové důkazy postačovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009 č. j. 1 As 96/2008 - 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS). Výsledky je tudíž vhodné provést dokonce i v případech, kdy obviněný svou vinu dozná, neboť nelze vyloučit, že později v průběhu řízení svůj postoj změní. Právo obviněného vznášet tvrzení a navrhnout důkazy přitom platí po celou dobu řízení, včetně řízení odvolacího (srov. naposled citovaný rozsudek). V nyní posuzovaném případě správní orgány své povinnosti dostály a policisty jako svědky vyslechly.

[12] Dále si musí správní orgán položit otázku, zda jsou svědectví policistů v daném případě důkazem dostatečným. Nejvyšší správní soud zastává názor, že v případě přestupků pozorovatelných pouhým okem - např. nedání znamení o změně směru jízdy - takový důkaz postačuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2012 č. j. 8 As 100/2011 - 70). Je pouze třeba mít na paměti, že některé z těchto přestupků - např. držení hovorového zařízení řidičem při jízdě v automobilu - představují obtížně zachytitelná jednání, u nichž je třeba klást vyšší nároky na přesvědčivost důkazů, zejména porovnávat obsah výpovědi policisty s dalšími na této výpovědi nezávisle zjištěnými skutečnostmi (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2011 č. j. 7 As 102/2010 - 86). Přestupek nepřipoutání se bezpečnostním pásem, řešený v nyní zkoumaném případě, nepochybně patří mezi přestupky pozorovatelné pouhým okem, byť obtížně zachytitelné, proto by věrohodné svědectví policistů představovalo dostatečný důkaz o jeho spáchání.

[13] Dalším krokem je proto porovnání výpovědí policistů a obrany prezentované obviněným s cílem učinit závěr o jejich věrohodnosti. Správní orgán rozhodně nevystačí s tím, že by bez bližšího zkoumání jednu či druhou „stranu“ označil za nevěrohodnou již z povahy věci. V případě policistů formuloval Nejvyšší správní soud tuto myšlenku např. v rozsudku ze dne 27. 9. 2007 č. j. 4 As 19/2007 - 114, z něhož vyplývá, že policistu obecně

lze považovat za nestranného svědka, neprokáže-li se v konkrétním případě něco jiného. Pokud jde o obviněného, také věrohodnost jeho verze událostí je třeba zkoumat individuálně s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem, nikoliv *a priori* předpokládat, že uvádí nepravdivé údaje (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2006 č. j. 6 As 47/2005 - 84, ze dne 22. 10. 2008 č. j. 1 As 64/2008 - 42 a ze dne 21. 9. 2011 č. j. 2 As 52/2011 - 47, stejně jako výše citovaný rozsudek č. j. 4 As 19/2007 - 114). To vyplývá ze zásady presumpce neviny. Jejím nutným důsledkem je také fakt, že pokud nebude mít správní orgán k dispozici indicie svědčící o snížené věrohodnosti svědectví policistů ani verze obviněného, nezbude mu, než vynést osvobozující verdikt (byť taková krystalicky čistá situace bude v praxi nastávat zřídka). Věrohodnost obrany obviněného ovšem mohou snížit nejen důkazy provedené, ale i takové, jejichž provedení odmítl umožnit (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 7 As 102/2010 - 86).

[14] V nyní posuzovaném případě správní orgány neustrnuly na konstatování, že by verze událostí sdělená obviněným byla motivována pouze snahou vyhnout se postihu za přestupek, případně že by výpovědi policistů byly nevěrohodné jen proto, že měli z povahy svého povolání zájem na kladném výsledku přestupkového řízení. Je proto možné přikročit ke zhodnocení, zda správní orgány při posuzování věrohodnosti obou verzí (v tomto případě se jedná zejména o uvěřitelnost výpovědi policistů) dostaly zásadám vymezeným judikaturou zdejšího soudu.

[15] Věrohodnost policistů jako svědků mohou v první řadě snižovat důkazy svědčící o jejich zaujatosti přímo vůči osobě obviněného. Mohlo by jít například o skutečnost, že zasahující policista vedl v době zjištění přestupku s obviněným soudní spor ve své soukromé věci. Takovéto případy budou však spíše výjimečné. K narušení nestrannosti policisty v konkrétním případě (byť ne nutně vůči konkrétní osobě) může nicméně vést též systém jeho hodnocení a odměňování. Na tento problém upozornil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 6. 2011 č. j. 7 As 83/2010-63, kde uvedl: *„Pochybnost o nestrannosti policisty jako svědka může vzniknout tehdy, je-li policista hodnocen, a to přímo nebo nepřímo, skrytě či oficiálně, podle toho, s jakou úspěšností se mu daří dosahovat postihu jednotlivců za přestupky nebo jiná protiprávní jednání. (...) Nejvyšší správní soud v žádném případě nemá za to, že uvedené pozitivní či negativní motivační důvody nutně vedou v masovém měřítku k tomu, že policisté jako svědci vypovídají vědomě nepravdu. Pouze upozorňuje, že mohou vést v některých případech k takovému jednání a v jiných případech mohou vyvolat v policistovi subjektivní přesvědčení, že určité skutečnosti viděl, ač se nestaly, anebo naopak neviděl, ač se staly.“*

[16] Příkladem dostatečně silné indicie, která podle Nejvyššího správního soudu nasvědčovala nedostatku nestrannosti policistů – a to bez ohledu na to, že nebyl přímo prokázán jejich osobní zájem na výsledku řízení – byla zbytečná a neobvykle důkladná prohlídka vozidla, která následovala poté, co obviněný řidič odmítl podepsat souhlas s blokovou pokutou za přestupek (srov. výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 83/2010 - 63). Kontrolních oprávnění totiž policisté nesmějí zneužívat k odplatě, „umravňování“ arogantního řidiče či k nátlaku na něho (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 7 As 102/2010 - 86). V jiných případech ovšem Nejvyšší správní soud upozornil, že ne každou prohlídku vozidla následující po zastavení vozidla kvůli spáchání přestupku je možno označit za šikanózní (srov. výše citovaný rozsudek

č. j. 8 As 100/2011 - 70), stejně jako ne každý nestandardní postup či poklesek vůči profesionálním standardům výkonu policejního povolání zakládá pochybnosti o nepodjatosti policisty (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 3. 2013 č. j. 9 As 139/2012 - 30). V nyní posuzovaném případě navíc žalobce žádné takovéto šikanózní jednání svědčící o podjatosti policistů nenamítal.

[17] O zaujatosti policistů mohou dále svědčit též rozpory v jejich výpovědích. Nutno nejprve říci, že Nejvyšší správní soud v řadě svých rozsudků odmítl pokusy dovozovat nevěrohodnost policistů pouze z nepodstatných nesrovnalostí ve výpovědích, neboť ty lze vzhledem k obvyklému časovému odstupu mezi spácháním přestupu a konáním výslechu považovat za přirozené (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2011 č. j. 8 As 13/2011 - 54, výše citované rozsudky č. j. 4 As 19/2007 - 114, č. j. 9 As 139/2012 - 30 a obdobně pro „civilní“ svědky rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010 č. j. 1 As 12/2010 - 79). Jsou-li nicméně zjištěné rozpory vážného rázu a týkají se podstaty věci, mohou jistě otřást věrohodností policistů jako svědků, zvláště je-li pravdivost jimi uváděných údajů zpochybněna též dalšími důkazy.

[18] Otázkou uvěřitelnosti výpovědí policistů z toho hlediska, zda jimi popisované pozorování bylo za daných podmínek uskutečnitelné, se Nejvyšší správní soud zabýval např. ve výše citovaném rozsudku č. j. 7 As 102/2010 - 86. Stěžejním bodem odůvodnění v tomto případě byla ovšem možná podjatost policistů (té nasvědčovala důkladná kontrola vybavení vozidla nátlakového charakteru). Důvody pro zrušení rozhodnutí o přestupku nicméně zdejší soud shledal i v tom, že *„stěžovatel předložil jako důkaz znalecký posudek, v němž znalec uvedl, že vlivem toho, že je interiér vozidla odstíněn fóliemi, je možno při pohledu přes čelní sklo zepředu rozeznat např. siluetu osoby sedící na předním sedadle pouze za předpokladu, že je pozorování prováděno z bezprostřední blízkosti před vozidlem. Při vzdálenosti cca 3 m a více od vozidla není do interiéru vozidla vidět. Stěžovatel dále zpochybnil verzi průběhu skutkového děje tak, jak jej popsali policisté, a k tomu navrhl jako důkaz provedení rekonstrukce.“* K tomu soud dodal: *„Nebylo např. vůbec zjištěno, v jaké konkrétní vzájemné pozici se vozidla policistů a stěžovatele nacházela v okamžiku, kdy měl stěžovatel telefonovat, co dělali oba policisté, kolik času na zhlédnutí situace v kabině měli a zda telefonování mohl vůbec vidět, či je pravděpodobné, aby viděl, i ten z policistů, který řídil vozidlo.“*

[19] Obdobně ve výše citovaném rozsudku č. j. 8 As 100/2011 - 70 Nejvyšší správní soud nejprve označil výpovědi policistů v návaznosti na odůvodnění výše citovaného rozsudku za nedostatečně konkrétní, a dále uvedl: *„Nadto jsou ve správním spisu založeny fotografie vozidla stěžovatele, z nichž nevyplývá, že by při pohledu na vozidlo byl zřetelně viditelný prostor u řidiče tak, aby bylo možné bez pochyb spatřit případné telefonování či držení mobilního telefonu. S ohledem na konkrétní okolnosti projednávaného případu proto Nejvyšší správní soud v této věci dospěl k závěru, že důkazy provedené ve správním řízení nestačily k prokázání předmětného přestupku.“*

[20] Je tedy zřejmé, že v dosud posuzovaných případech vyhodnotil Nejvyšší správní soud dokazování jako nedostatečné zejména tehdy, pokud se k neuspokojivým výpovědím policistů přidružil další důkaz zpochybňující jejich věrohodnost. O skutkově podobnou situaci by se mohlo jednat i v nyní posuzovaném případě. Žalobce totiž ve svém odvolání

i prostřednictvím vyjádření znalce zpochybňoval, že by bylo technicky proveditelné učinit pozorování, o nichž policisté vypovídali. Netvrdil tedy, že by proti němu byli policisté osobně zaujatí, ale pouze, že se mohli mýlit. S tím souvisí i žalobcův poukaz na nízkou blokovou pokutu navrženou policisty, která podle něj svědčila o tom, že si spácháním přestupku nebyli jisti (byť tuto úvahu samotnou je nutno považovat za pouhou spekulaci, neboť stejně dobře by bylo možno dovozovat, že právě nízká navržená pokuta svědčí o neexistenci zaujatosti policistů vůči žalobci).

[21] Pokud jde o odborné vyjádření znalce předložené žalobcem, Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s hodnocením krajského soudu a naopak musí dát za pravdu žalovanému, že toto vyjádření jako důkaz zpochybňující výpovědi policistů nedostačuje. Posouzení totiž podle vyjádření samotného znalce vycházelo pouze ze dvou fotografií vozidla poskytnutých mu žalobcem, z nichž není vůbec patrné, za jakých podmínek byly pořízeny a jakého vozidla se týkají. Znalec dospěl k závěru, že rozpoznatelnost připoutání řidiče je „téměř nemožná“ již ze vzdálenosti 5 m, není však vůbec patrné, zda měl k dispozici informaci, že policisté byli v konkrétním případě vybaveni dalekohledy. Důkazní hodnota takového „odborného vyjádření“ se limitně blíží nule. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí s touto skutečností vypořádal odpovídajícím způsobem.

[22] Jako zcela irelevantní musí Nejvyšší správní soud hodnotit poznámku krajského soudu v odstavci 44 jeho rozsudku, že v jiném případě též žalovaný správní orgán hodnotil znalecký posudek téhož znalce jako bezvadný důkaz. Krajský soud totiž volně směšuje znalecký posudek s odborným vyjádřením. Striktně vzato lze ve správním řízení za znalecký posudek označit pouze takový posudek, který podal znalec ustanovený správním orgánem podle § 56 správního řádu. Uvedený pojem sice správní praxe běžně užívá i pro posudky vyhotovené soudním znalcem a předložené účastníkem řízení (příčemž např. v občanském soudním řízení se takové označení opírá o výslovnou úpravu v § 127a o. s. ř.), avšak i toto užití je třeba omezit na znalecké posudky splňující náležitosti stanovené v § 13 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů. Z tohoto pohledu lze jednostránkovou písemnost předloženou žalobcem v odvolacím řízení označit nanejvýš jako odborné posouzení či dobrozdání, neboť postrádá jakékoliv náležitosti a znalec za ně nepřevzal odpovědnost jako za znalecký posudek (připojením doložky, znalecké pečeti atd.).

[23] Bez ohledu na nepřesvědčivost předloženého odborného posouzení bylo ale vzhledem k výše citované judikatuře nutno uvážit, zda byly výpovědi policistů dostatečně konkrétní a zda se v nich na druhou stranu nevyskytovaly vážné a pro posouzení věci podstatné nesrovnalosti. Prvnímu požadavku výpovědi policistů vyhoví bez potíží – oba popsali skutkový děj, zejména vzájemnou polohu vozidel i vzdálenost, na kterou nepřipoutaného žalobce zahlédli, stejně jako připoutávání se žalobce za jízdy poté, co je spatřil. V tomto jejich výpověď zcela koresponduje s výpovědí žalobce před správním orgánem prvního stupně, neboť i on přiznal jisté „nestandardní“ pohyby prováděné s cílem dostat pás do pozice nad ramenem odpovídající konstrukčnímu řešení tříbodového pásu.

[24] Pokud jde o namítané rozpory, pro posouzení věci jsou podstatné dva. Pprap. J. K. jako svědek nejprve uvedl, že viděl „jak pás byl vedle řidiče“, na opakovaný dotaz žalobce pak upřesnil, že vedle řidiče byly dva souvislé pruhy pásu. Z fotografií předložených

krajskému soudu žalobcem je přitom patrné konstrukční řešení žalobcova vozidla, kdy jeden pruh pásu je umístěn v bočním sloupku a není tedy vůbec viditelný. Nstržm. V. V. zase na dotaz žalobce, zda si byl jistý, že přezka nebyla zapnutá, odpověděl, že přezka visí nahoře na pásu. Ze zmíněných fotografií je však zřejmé, že přezka, není-li zapnuta, visí zpravidla dole pod úrovní palubní desky, kde je na pásu umístěna zarážka.

[25] Na rozdíl od krajského soudu nemůže Nejvyšší správní soud hodnotit tyto rozpory mezi výpověďmi policistů a předloženými fotografiemi jako závažné. V případě nstržm. V. jde dokonce o rozpor pouze zdánlivý, protože netvrdil výslovně, že by viděl přezku visící nahoře, nýbrž se pouze vyjádřil, co je podle jeho názoru obvyklé. I kdyby však něco takového uvedl, nebylo by možno vyloučit, že v daném případě přezka uvízla nahoře na pásu (či tam byla v pohotovosti připravena) a nesjela až dolů k zarážce. V tomto směru žalobcovy fotografie nic neprokazují, což krajský soud ve svých úvahách zcela pominul.

[26] Pokud pak jde o odpověď pprap. K. na žalobcův opakovaný upřesňující dotaz stran umístění pásu, krajský soud nevzal vůbec v potaz více než dvouměsíční časový odstup od popisované události a předpokládané množství případů, které mezitím tento policista ve službě řešil. Je třeba připomenout, že určitá míra nesrovnalostí ve výpovědích je zcela přirozená. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku č. j. 1 As 12/2010 - 79: *„Pokud by všichni tři svědci vypovídali ve všech detailech naprosto shodně, šlo by o jev velmi neobvyklý, který by dle okolností snad ukazoval i na předběžnou domluvu ohledně jejich svědeckých výpovědí.“* V tomto kontextu je nutno rozumět úvahám Nejvyššího správního soudu ve výše citovaném rozsudku č. j. 8 As 13/2011 - 54: *„Pokud si jeden z policistů při výslechu konaném téměř po dvou měsících od zjištění přestupku nebyl schopen vybavit přesnou polohu policejního vozidla a nepamatoval si veškeré okolnosti předcházející zjištění přestupku, není to důvodem, pro který by nebylo možné učinit závěr o spáchání daného přestupku. Tyto skutečnosti nezpůsobily nevěrohodnost či rozporuplnost výpovědí policistů.“*

[27] Obdobně je možno chápat i krajským soudem kriticky hodnocený rozdíl mezi vzdáleností, na kterou měli policisté žalobce spatřit (cca 20 m), a na mapě změřenou vzdáleností od křižovatky, kterou projížděl, k benzínové pumpě, u níž měli policisté mít stanoviště (cca 80 m). Předně policisté s největší pravděpodobností udávali nejkratší vzdálenost, na kterou ještě viděli žalobce nepřipoutaného, než je spatřil a začal se poutat. Navíc mohlo být jejich subjektivní vnímání vzdálenosti ovlivněno i faktem, že pozorovali provoz dalekohledy, s čímž se krajský soud ve svých úvahách nijak nevyrovnal. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve výše citovaném rozsudku č. j. 4 As 19/2007-114: *„Tvzení svědka o vzdálenosti i časových údajích jsou pouze jeho odhadem a nemusí být naprosto přesné, avšak to ještě neznamená zpochybnění pravdivosti a objektivitu jeho výpovědi.“*

[28] Platí samozřejmě teze vyjádřená ve výše citovaných rozsudcích č. j. 7 As 102/2010 - 86 a č. j. 8 As 100/2011 - 70, že kvůli důkazním obtížím nelze rezignovat na podmínku naplnění důkazního standardu požadovaného pro postih za „trestní obvinění“ ve smyslu Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť v opačném případě by byly mnohdy postihovány i osoby, jejichž vina nebyla patřičně prokázána. Tyto obecné požadavky je ale nutno vnímat též ve světle ostatních rozsudků zdejšího soudu citovaných výše a nelze je při aplikaci na konkrétní případ

přepínat nad rozumnou mez. Pokud by měli být policisté jako svědci na jednu stranu nuceni uvádět velmi konkrétní podrobnosti, aby naplnili požadavky na dostatečnou konkrétnost své výpovědi, a to navzdory časovému odstupu od pozorovaných událostí, a na druhou stranu by měla být z každého zjištěného rozporu týkajícího se nepodstatných detailů dovozována jejich nevěrohodnost, staly by se přestupky typu držení telefonu v ruce při řízení či jízda bez zapnutého bezpečnostního pásu prakticky nestíhatelnými. Při hodnocení důkazů v přestupkových řízeních je sice třeba ve prospěch obviněného aplikovat zásady práva trestního, nelze však při tom zcela odhlížet od reálných omezení lidské paměti a možností správního řízení.

[29] Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud se nijak nevyrovnal s bezprostřední reakcí žalobce na obvinění z přestupku zapsanou jím samým na druhé straně oznámení o přestupku, kde neuvedl nic o poutání se pod levým ramenem, místo toho jen zdůraznil, že byl připoután „při zastavení vozidla“, což věrohodnost jeho obrany neposiluje. Nadto, i kdyby snad vyjádření policistů zcela nevylučovalo žalobcovu verzi, zůstává otázkou, zda by i nesprávné užití tříbodového bezpečnostního pásu [který v sobě kombinuje břišní a ramenní, nikoli „podramenní“ popruh, srov. směrnice Rady ES (77/541/EHS) ze dne 28. června 1977, o sbližování právních předpisů členských států týkajících se bezpečnostních pásů a zádržných, v platném znění] v rozporu s jeho konstrukčním řešením, funkcí a účelem nebylo možno stíhat jako přestupek podle téhož zákonného ustanovení, jak (poněkud kuse) naznačil v odůvodnění svého rozhodnutí orgán prvního stupně. Touto otázkou se nicméně Nejvyšší správní soud nyní nezabývá, neboť skutková věta přestupku kladeného za vinu stěžovateli zní tak, že nebyl připoután bezpečnostním pásem, nikoli že nebyl připoután řádně nebo byl připoután jinak než měl.

[30] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci dospěl ve svém rozsudku k nesprávnému právnímu závěru, že vzhledem k důkazní situaci v dané věci nelze žádnou z obou verzí událostí prokázat s takovou mírou pravděpodobnosti, aby o spáchání přestupku nebyly významné pochybnosti. Z toho důvodu vyhodnotil Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. jako důvodnou a rozsudek krajského soudu zrušil. Krajský soud věc znovu posoudí vázán právními názory Nejvyššího správního soudu vyjádřenými výše.

IV. Náklady řízení

[31] V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2013

JUDr. Kateřina Šimáčková

předsedkyně senátu